

Людмила ОЛЕЙНИКОВА

Академія Фінансового Управління, Державна Навчально-Наукова Установа

Україна

oleynikova.mila@mail.ru

TRANSFORMACJA PRZEPISÓW PODATKOWYCH UKRAINY W OKRESIE DECENTRALIZACJI

Streszczenie. Artykuł przedstawia zmiany budżetu i przepisów podatkowych Ukrainy w okresie decentralizacji przepisów finansowych i rozszerzenia samodzielności samorządu terytorialnego. Analiza struktury i dynamiki wpływów podatkowych do budżetów lokalnych pozwala identyfikować podstawowe trendy i ryzyko, kształtowanie podatków lokalnych, a także kierunki zmian w zarządzaniu. Została zaproponowana koncepcja działań współpracy pomiędzy organami, która może pozwolić na zwiększenie kontroli podatków w Ukrainie.

Słowa kluczowe: przepisy podatkowe, decentralizacja, instytucje budżetowe, kształtowanie podatków lokalnych, wpływy podatków, kontrola podatków

TRANSFORMATION OF APPROACHES TO ADMINISTRATION OF TAXES IN UKRAINE IN CASE OF FINANCIAL DECENTRALIZATION

Abstract. The article presents the changes in the budget and tax laws of Ukraine during the decentralization of financial regulations and the extension of self-government autonomy. Analysis of the structure and dynamics of tax revenues to local budgets allows you to identify basic trends and risks, local taxation, and directions for management change. It was proposed the concept of cooperation actions between the authorities, which could allow for increased control of taxes in Ukraine.

Keywords: tax regulations, decentralization, budget institutions, local taxation, tax revenues, tax controls

Реалізація в Україні реформи місцевого самоврядування, в основі якої покладено децентралізацію влади і поступове розширення повноважень територіальних громад, передбачає перерозподіл завдань, ресурсів та повноважень на національному, регіональному і місцевому рівнях, підвищення фінансової самостійності місцевих

бюджетів, зміцнення матеріальної та фінансової основи місцевого самоврядування. Визначальним чинником ефективності змін має бути забезпеченість фінансовими ресурсами делегованих повноважень місцевого самоврядування.

В умовах підписання Україною Угоди про асоціацію з ЄС, зміни, що стосуються бюджетно–податкового регулювання мають реалізовуватися в руслі європейської практики. Реформа податкового законодавства в Україні відбувається на тлі реформи бюджетного законодавства. Зміни, що було впроваджено у 2015 році були спрямовані на узгодження норм Бюджетного кодексу зі змінами податкового законодавства та інших нормативних актів щодо реалізації бюджетного процесу. Як це притаманно і країнам ОЕСР [1], на місцевому рівні було зафіксовано можливість реалізації часткових повноважень щодо встановлення податкових ставок окремих податків в межах, передбачених Податковим кодексом, а також збільшено джерела формування доходів місцевих бюджетів. Змінами до Бюджетного кодексу було зафіксовано часткові повноваження щодо розділення надходжень від окремих загальнодержавних податків між місцевим та загальнодержавним рівнем. Ключові зміни до Бюджетного кодексу були внесені впродовж 2014-2015 років, а до Податкового кодексу в останні дні 2015 року і носять компромісний характер, оскільки їх напрацювання викликало ряд дискусій як у суспільстві, так і у професійному середовищі. Зокрема, мова йде про Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році» від 24.12.2015 № 909-VIII (далі – закон № 909); Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» від 24.12.2015 № 914-VIII та Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо цільового спрямування екологічного податку» від 24.12.2015 № 918-VIII [2]. Ухвалений у липні, Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо зменшення податкового тиску на платників податків» № 655-VIII від 17.07.2015 р. спрямований на вдосконалення адміністрування податків та податкового контролю, зокрема проведення податкових перевірок.

Наприкінці 2014 року до Бюджетного кодексу України було внесено зміни, що передбачали розширення наявної дохідної бази місцевих бюджетів шляхом: 1) передачі з державного бюджету плати за надання адміністративних послуг (крім 50% адміністративного збору за держреєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень і державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців), державного мита; 2) збільшення відсотка зарахування екологічного податку з 35 до 80 %; 3) закріплення за місцевими бюджетами стабільних джерел – податку на доходи фізичних осіб за новими нормативами: бюджети міст обласного значення, районів, сіл та об'єднаних територіальних громад – 60 % (замість 75% у бюджети міст обласного значення, та 25 % - районів, сіл та об'єднаних територіальних громад), обласні бюджети – 15 % (замість 25 у вигляді міжбюджетного трансферту), (бюджет м. Києва –

40 %.); 4) закріплення за обласними бюджетами – 10 % надходжень від податку на прибуток підприємств; 5) запровадження з 2015 року акцизного податку з роздрібною торгівлі підакцизними товарами (пиво, алкогольні напої, тютюнові вироби, нафтопродукти) за ставкою в діапазоні від 2% до 5 % вартості реалізованого товару замість збору за виноградарство, садівництво та хмелярство, який надходитиме до місцевих бюджетів; 6) розширення з 2015 року бази оподаткування податком на нерухомість.

У структурі всіх надходжень місцевих бюджетів доходи без урахування міжбюджетних трансфертів займають в середньому 48,5 % та характеризуються спадною тенденцією (від 54,5 % у 2007 р. до 40,9 % у 2015 р.), та свідчить про посилення фінансової залежності від центральних органів влади (при цьому низька частка власних надходжень місцевих бюджетів у структурі доходів територіальних громад (менше 10 %) підтверджує низький рівень їх фінансової автономії). У 2015 році сума офіційних трансфертів, що надійшли до місцевих бюджетів, склала 174,0 млрд грн, що на 43,4 млрд грн або на 33,2 % більше, ніж у 2014 році. У загальній сумі отриманих доходів їх частка становила 59,1%. За січень-вересень 2016 року сума трансфертів склала 135,6 млрд грн, що становить 59,9% загальної суми отриманих доходів [3]. Збільшення частки міжбюджетних трансфертів у загальній сумі доходів місцевих бюджетів спостерігається тривалий час (2007-2016 рр.), засвідчивши збереження високого рівня залежності від центральних органів влади та зниження фінансової самостійності місцевих органів влади, що не корелює із метою та основними засадами реформи з фінансової децентралізації.

Слід зазначити, у 2015 році відбулося зростання доходів місцевих бюджетів відбувається по всіх видах податків, а приріст надходжень за січень-вересень 2016 року становив 49% [4]. За підсумками трьох кварталів 2016 року податку на доходи фізичних осіб надійшло 56,4 млрд грн, плати за землю – 17,4 млрд грн, надходження податку на нерухоме майно склали 1,0 млрд грн, а акцизного податку – 8,6 млрд грн, що становить 90,1% річного планового показника [3]. Надходження власних доходів місцевих бюджетів об'єднаних громад зросли більше ніж у 3 рази (на 1,5 млрд грн) і склали 2,2 млрд гривень [5].

Проте, незважаючи на позитивні тенденції в цілому, витрати вдвічі перевищують доходи місцевих бюджетів (у середньому за період 2007-2015 рр. витрати місцевих бюджетів склали 42,2 % (рис.1.) витрат зведеного бюджету, в той час як доходи – лише 23,5 %), що свідчить про високий рівень бюджетної децентралізації за видатками. Підтвердженням цього як раз і є зростання міжбюджетних трансфертів та співвідношення витрат місцевих бюджетів до ВВП, що за досліджуваний період у середньому становить 14,1% та характеризує високий рівень передачі повноважень на місцевий рівень.

Рис.1. Показники бюджетної децентралізації місцевих органів влади
Джерело: Розроблено автором на основі [6; 7].

Як видно з рисунку 1., темпи приросту доходів місцевих бюджетів є нижчими за темпи приросту витрат. Податкові повноваження місцевих рад в Україні залишилися досить обмеженими та реалізовані через право встановлення ставок податку на майно (в частині податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки), збору за місця для паркування транспортних засобів, туристичного збору, ставок земельного податку та єдиного податку з фізичних осіб (у визначених Податковим кодексом України межах).

Отже, в Україні, спостерігається зменшення рівня податкових доходів місцевих бюджетів (у % ВВП) та їх частки у податкових доходах держави. В умовах децентралізації, це обумовлено, насамперед, відсутністю у місцевих органів самоврядування надійних та стабільних об'єктів оподаткування, податкові бази яких були би достатніми для збільшення фінансової самостійності місцевих бюджетів.

Визначення точок потенційного росту власних доходів місцевих бюджетів потребує аналізу якісної структури їх податкових надходжень. Власні податкові доходи додали у структурі надходжень 19% [8], а найбільш вагомий внесок має податок на майно (за рахунок передачі на місцевий рівень податку на землю і на комерційну нерухомість) та єдиний податок, які можна розглядати як точки росту власних надходжень місцевих бюджетів. Решта місцевих зборів мають незначну частку у структурі податкових надходжень, що не чинить суттєвого впливу на їх формування (рис.2). Податок на нерухомість, транспортний податок та плата за землю нині об'єднані під загальною назвою *Податок на майно* (в 2015 році у звітності вони всі були під загальною назвою – податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Така назва була не зовсім точною). Частка майнових податків складає зараз близько 16% від податкових доходів місцевих бюджетів при тому, що до 2015 року його частка була близькою до нуля.

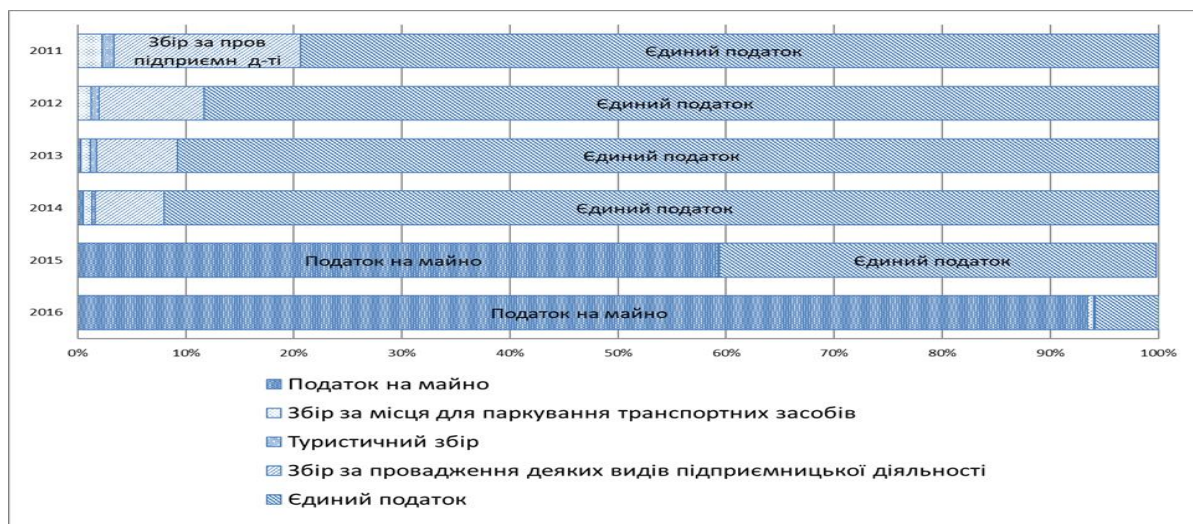

Рис. 2. Структура надходжень від місцевих податків і зборів
Джерело: Складено на основі [8].

Загалом, зростання частки місцевих податків у податкових доходах місцевих бюджетів прямо пов'язане зі зростанням надходжень саме від майнових податків, зокрема включенням до їх складу плати за землю (рис. 3), яка складає ліву частку надходжень від майнових податків.

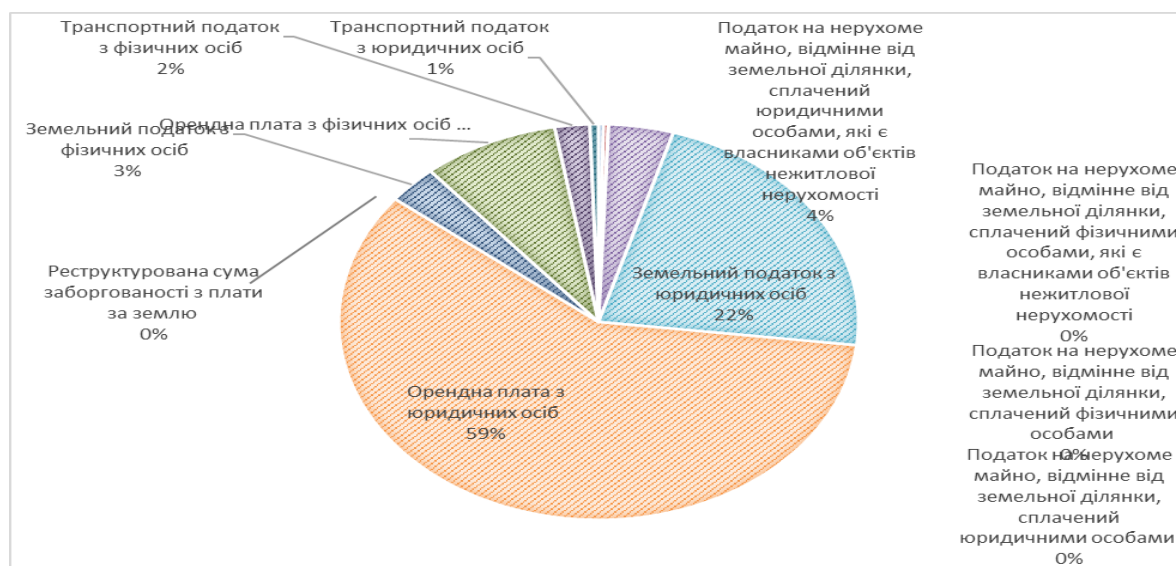

Рис.3. Структура надходжень від майнових податків у 2015 році
Джерело: Складено на основі [8].

Для порівняння, до 2015 року з майнових податків до місцевих податків і зборів відносився тільки податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними та фізичними особами. В загальному вигляді структура надходжень від майнових податків, які є власними доходами місцевих бюджетів (які є складовою частиною місцевих податків і зборів) в 2015 році представлена на рис. 3.

Для порівняння, до 2015 року з майнових податків до місцевих податків і зборів відносився тільки податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними та фізичними особами. Починаючи з 2015 року базу оподаткування податку на нерухомість розширено шляхом включення до оподаткування комерційного (нежитлового) майна, а також збільшено граничну ставку податку для нерухомого майна з 2% до 3% розміру мінімальної заробітної плати за 1 кв. метр загальної площі житлової та нежитлової нерухомості та встановлено додаткову ставку податку в розмірі 25 тис. грн. для квартир площею понад 300 кв.м., і будинків – понад 500 кв.м. Податок на нерухомість має чималий фіскальний потенціал. Але в короткостроковій перспективі, за наявних умов, розраховувати на зростання доходів від цього податку складно. За три роки існування податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, та значне розширення його податкової бази, він не став надійним та суттєвим джерелом наповнення місцевих бюджетів, хоча зростання надходжень від фізичних осіб з 0,09 млрд грн у 2012 році до 70,34 млрд грн у 2016 році і є суттєвим. Втім, частка податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, з фізичних осіб в 2013 році складала 0,3%, тобто суттєво не впливає на рівень фінансової спроможності регіонів. У той же час, ситуація зі сплатою зазначених податків юридичними особами, є значно кращою. Найбільшу частку складають орендна плата (59%) та земельний податок з юридичних осіб (22%). Розподіл надходжень податку на нерухоме майно демонструє, що юридичні особи забезпечують левову частку платежів, хоча надходження від фізичних осіб також повільно зростають. На прикладі податку на майно, такий розподіл між фізичними та юридичними особами свідчить, що сплата податку на майно у сегменті фізичних осіб потребує ретельної уваги в частині адміністрування, адже в Україні інститут приватної власності на житло є дуже розвиненим, а надходження від податку на майно – є незначними. Динаміка надходжень від майнових податків та структура надходжень суттєво змінилися в 2015-2016 роках (табл.1), проте аналіз засвідчує, що основна увага має бути приділена потенціалу майнових податків в сегменті фізичних осіб, а також удосконаленню методологічної бази їх нарахування та стягнення. Таким чином, в основі змін, спрямованих на зміцнення фінансової незалежності місцевих органів влади та реалізацію реформи з децентралізації державної влади, за результатами аналізу, мають бути: зміни в адмініструванні окремих місцевих податків і зборів, які б сприяли реалізації фіскального потенціалу, наприклад, податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, а також податку на землю, що сплачують фізичні особи.

Як вже зазначалося, суттєвих змін у обсягах надходжень від оподаткування фізичних осіб не спостерігається, що пов'язано з тим, що адміністрування податку для юридичних та фізичних осіб відбувається по-різному. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, для фізичних осіб нараховується фіскальним органом, на відміну від юридичних осіб, що обчислюють його та звітують самостійно. Підходи

до адміністрування податку на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки для фізичних осіб, є неідеальними, навіть після суттєвого розширення бази оподаткування. Сьогодні, в Україні для фіскального органу є труднощі з нарахуванням платникам – фізичним особам податку на нерухоме майно, та здійсненням контролю, що обумовлено рядом факторів: відсутність бази платників податку на нерухоме майно – фізичних осіб; недостатність даних від Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, який містить лише дані щодо новозбудованих об'єктів або таких, щодо яких в останні п'ять років здійснювалися правочини; невідповідність місця реєстрації та місця фактичного проживання платника. Наявна асиметрія інформації щодо об'єктів оподаткування майновими податками між фіскальним відомством, платниками податків – громадянами та Державним реєстром речових прав, формує ризики подальшої фіскальної неспроможності зазначеного податку у розрізі фізичних осіб.

Таблиця 1

Податок на майно в податкових надходженнях місцевих бюджетів

ПОКАЗНИКИ млн.грн.	2016 *	2015	2014	2013	2012
Податкові надходження	98 632,72	98 218,36	87 333,67	91 191,07	85 852,03
Місцеві податки і збори	25 920,45	27 041,19	8 055,15	7 316,20	5 455,03
Податок на майно	15 895,17	16 011,14	44,88	22,54	0,09
Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами	59,56	48,04	34,98	18,07	0,00
Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами	70,34	50,02	9,90	4,47	0,09
Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості	29,09	1,52	0,00	0,00	0,00
Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості	702,97	646,12	0,00	0,00	0,00
Земельний податок з юридичних осіб	3 706,37	3 558,75	0,00	0,00	0,00
Орендна плата з юридичних осіб	9 152,35	9 413,90	0,00	0,00	0,00
Земельний податок з фізичних осіб	538,30	501,10	0,00	0,00	0,00
Реструктурована сума заборгованості з плати за землю	0,75	0,00	0,00	0,00	0,00
Орендна плата з фізичних осіб	1 331,82	1 357,67	0,00	0,00	0,00
Транспортний податок з фізичних осіб	237,14	348,54	0,00	0,00	0,00
Транспортний податок з юридичних осіб	66,48	85,48	0,00	0,00	0,00

*Планові показники

Джерело: Складено за [8].

Подолання такої асиметрії в інформаційному забезпеченні з метою оподаткування та повноцінне впровадження податку як надійного фінансового джерела для місцевих

бюджетів і забезпечення ефективності процесу його адміністрування може відбутися у два способи:

1) покласти обов'язок декларування поточного майнового стану, з метою оподаткування зазначеним податком, на платників податків;

2) прийняти та виконати Державну програму про перенесення інформації про нерухоме майно громадян, відмінне від земельної ділянки, до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно з місць, де вони зараз зберігаються у нецентралізованому вигляді (бюро технічної інвентаризації, місцеві органи влади тощо).

Для реалізації *першого підходу* в адмініструванні податку на нерухоме майно пропонуємо: запровадити декларування фізичними особами нерухомого майна, відмінного від земельної ділянки, встановивши, таким чином, зв'язок між платником і фіскальним органом, а також створивши умови для формування бази щодо нерухомого майна фізичних осіб, яке підлягає декларуванню (наявність кількох об'єктів нерухомості, відмінність місця реєстрації та проживання платника, перевищення площі об'єкта встановленої пільгової, придбання/відчуження об'єктів тощо); встановити період декларування та сплати податку на нерухомість, аналогічний періоду для декларування та сплати податку на доходи фізичних осіб; інтегрувати блок для декларування податку на нерухоме майно окремим (розділом) до форми податкової декларації про майновий стан та доходи.

Обов'язок декларування у платника виникає у випадках: продажу об'єкта/об'єктів житлової нерухомості, у тому числі їх частин; придбання об'єкта/об'єктів житлової нерухомості, у тому числі їх частин; обміну об'єктів/об'єкта житлової нерухомості, у тому числі їх частин; невідповідності місця реєстрації з фактичним місцем проживання фізичної особи – власника об'єкта/об'єктів нерухомості; зміни власника об'єкта/об'єктів житлової нерухомості, у тому числі їх частин (дарування, спадщина, інше); перевищення загальної площі об'єктів оподаткування встановленої для таких об'єктів пільги; неможливості застосування пільги зі сплати податку (використання майна у підприємницькій діяльності, здача в оренду, лізинг); наявності кількох об'єктів нерухомості.

Отримання платниками повідомлень-рішень в такому разі можна буде розглядати як механізм остаточного узгодження податкових зобов'язань з податку на нерухоме майно та повідомлення платника щодо реквізитів та рахунків, на які необхідно перерахувати суми податку за кожним об'єктом, згідно його фактичного місця розташування.

Для реалізації *другого підходу* необхідно розробити та запровадити окрему Державну програму, в рамках реалізації якої:

- оцифрувати та перенести до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно усю наявну інформацію щодо об'єктів оподаткування;

- провести звірку власників об'єктів нерухомості із впровадженням ідентифікаторів (якщо вони їх ще не мають), визначених Законом України "Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень".

Необхідно зазначити, що сьогодні державна реєстрація прав проводиться на підставі документів, необхідних для відповідної реєстрації, передбачених статтею 27 Закону України "Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень" [9] та відповідним Порядком [10] державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень. Відповідно до ст. 17 Порядку надання інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно [11] за суб'єктом права ідентифікаторами відомостей виступають: ідентифікаційні дані фізичної особи (прізвище, ім'я та по батькові; реєстраційний номер облікової картки платника податків; серія та номер паспорта, тощо) та ідентифікаційні дані юридичної особи (найменування юридичної особи; ідентифікаційний код згідно з ЄДРПОУ). Таким чином, з урахуванням пропозицій, зазначених вище, наповнення Державного реєстру речових прав на нерухоме майно може бути реалізовано значно ефективніше і скоріше, ніж це відбувається нині, причому без додаткового навантаження на платника податку. А база буде формуватися, окрім іншого, на такому надійному ідентифікаторі майна, як реєстраційний номер облікової картки платника податків, якому майно належить.

Це дозволить вирішити ряд питань: сформувати за рахунок загального Державного реєстру достовірну базу об'єктів нерухомого майна, відмінних від земельної ділянки, що підлягають оподаткуванню; спростити процедури узгодження сум податкового зобов'язання та зменшити кількість спорів між платниками та адміністраторами; уточнити дані платників в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно; забезпечити повноту та стабільність надходження податку до місцевих бюджетів.

У перспективі, наявність повної інформації у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно сприятиме і більш активному та поступовому впровадженню методу обчислення податку за вартістю, а також надасть можливість здійснювати контроль фінансового стану окремих категорій платників (застосування непрямих методів контролю доходів та витрат для державних службовців та осіб, уповноважених на здійснення функцій держави).

До основних ризиків формування єдиного інформаційного середовища щодо фізичних осіб за єдиним кодом ідентифікації можна віднести: опір створенню єдиного інформаційного простору на відомчому рівні; невідповідність програмних продуктів, що є середовищем функціонування баз даних, один одному (ризик може бути усунутий при приведенні зазначених баз до єдиних протоколів із залученням донорського фінансування). Формування єдиного інформаційно-аналітичного простору для обміну інформацією про платників податків, об'єкти оподаткування та об'єкти, пов'язані з оподаткуванням, дозволить забезпечити якісну міжвідомчу координацію контролю.

Враховуючи переваги та ризики реалізації кожного підходу, слід зазначити, що другий є найбільш перспективним та економічно й організаційно виваженим, адже дозволить суттєво підвищити якість інформаційного забезпечення фіскальних органів щодо об'єктів оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Стратегічно зазначений підхід теж є пріоритетним, адже дозволяє в межах програми вирішити проблему не лише зміцнення фінансової спроможності місцевих органів влади, але і якісно сформувати повний і достовірний Державний реєстр речових прав на майно, яким можуть користуватися усі міністерства та відомства.

Посилення ролі податків, заснованих на факті володіння, потребує змін у підходах до інформаційно-технічного забезпечення контролю та нарахування таких податків, а також суттєвого спрощення процедур та строків отримання інформації від інших органів влади. Однією з головних причин низької ефективності використання Державною фіскальною службою (ДФС) даних, що вже є у розпорядженні інших органів влади, є неузгодженість в обліку фізичних осіб як власників об'єктів оподаткування. З цією метою вважаємо за доцільне розширити формат взаємодії органів влади через формування єдиного інформаційного простору, заснованого на інтеграції та вільному доступі до спеціальних баз окремих органів (рис. 4.), де має використовуватись єдиний код ідентифікації інформації щодо громадянина як платника податків, власника об'єктів нерухомості, отримувача державних послуг та соціальних гарантій.

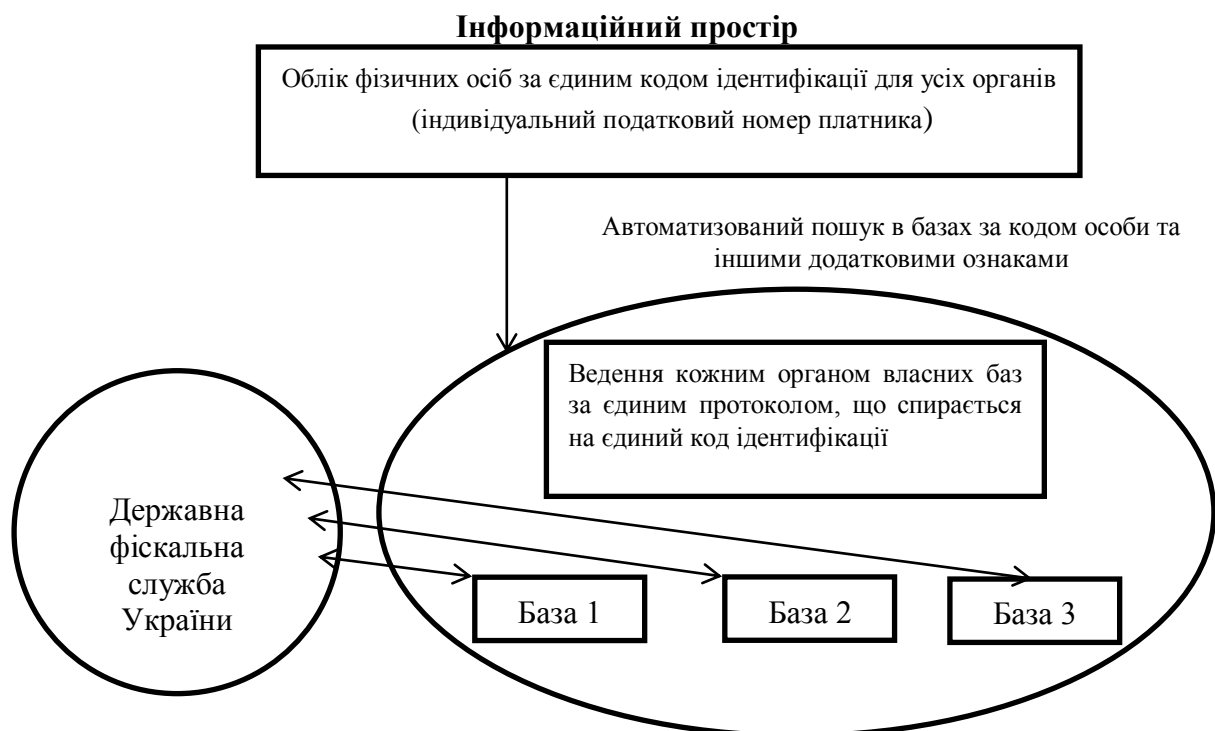

Рис. 4. Схема побудови оптимального інформаційного простору органів державної влади і місцевого самоврядування
Джерело: Побудовано автором.

Таким чином, органи ДФС зможуть оперативно отримувати надійні дані, згенеровані в інших органах влади, щодо об'єктів оподаткування, наявних у власності фізичної особи, що сприятиме підвищенню ефективності сплати місцевих майнових податків і зборів з фізичних осіб. Таке комплексне інформаційне середовище щодо фізичних осіб дозволить оперативно отримувати інформацію зі спеціальних баз. Інформаційне середовище у такому форматі, в подальшому може стати основою і для проведення верифікації отримувачів державної допомоги тощо.

Необхідно наголосити, що аналогічний принцип інформаційного супроводження вже діє щодо юридичних осіб, облік яких здійснюється за єдиним кодом ідентифікації, яким в Україні є їх код ЄДРПО.

З метою реалізації зазначених вище пропозицій необхідно розробити відповідні технічні протоколи, які будуть мати загально-обов'язкову та специфічну частини, де у першій – встановлюється обов'язковість наявності певних полів інформації, які містять код особи, а у другій, специфічній частині, - описуються особливості зберігання інформації за конкретним напрямком бази.

Таким чином, враховуючи негативну в Україні тенденцію зниження частки власних податкових надходжень у ВВП, та опираючись на теоретичні та практичні дослідження в сфері місцевого оподаткування, необхідно зазначити, що реформування має відбуватися в двох напрямках: спрощення системи та зміцнення місцевої податкової бази. у вирішенні проблем соціально-екологічного характеру. Задля реалізації потенціалу податку на *нерухоме майно*, відмінне від земельної ділянки, для фізичних осіб, необхідно удосконалити ряд положень щодо його адміністрування, а також подолати наявну асиметрію інформації в цілому щодо об'єктів оподаткування усіх майнових податків, що потребує змін у підходах до інформаційно-технічного забезпечення контролю та нарахування таких податків, а також суттєвого спрощення процедур та строків отримання інформації від інших органів влади. Вважаємо за доцільне розширити формат взаємодії органів влади через формування єдиного інформаційного простору, заснованого на інтеграції та вільному доступі до спеціальних баз окремих органів, з використанням єдиного коду ідентифікації інформації щодо громадянина, як платника податків, власника об'єктів нерухомості, отримувача державних послуг та соціальних гарантій. Для зміцнення фінансової спроможності місцевих органів самоврядування необхідно сформувати надійний єдиний інформаційний простір обліку фізичних осіб для органів влади, що дозволить: забезпечити ефективний контроль за сплатою податків, заснованих на праві власності, організувати моніторинг змін стану об'єктів оподаткування та майнового і юридичного статусу їх власників; забезпечити взаємодію різних органів влади на єдиній інформаційно-технічній основі; провести в перспективі верифікацію фізичних осіб, що отримують різні види державної допомог; провести реформи в сфері надання

соціальних послуг (освіта, охорона здоров'я, соціально допомога тощо); забезпечити взаємодію органів місцевого самоврядування з фіскальним відомством в частині контролю за сплатою місцевих податків і зборів через систему взаємного контролю.

Bibliografia

1. OECD Fiscal Decentralisation Database // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oecd.org/tax/fiscal-decentralisation-database.htm>.
2. Закон України від 24.12.2015 № 909-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/909-19>.
3. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. Звітність про виконання бюджетів // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=146477>.
4. Виступ Президента України на засіданні Ради регіонального розвитку 11 жовтня 2016 року // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/news/decentralizaciya-spriyala-zrostannyu-dohodiv-miscevih-byudzh-38415>.
5. Децентралізація. Виконання доходів місцевих бюджетів за 9 місяців 2016 року // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2016/11/Broshura-9-misyatsiv-ostat-var.pdf>.
6. Валовий внутрішній продукт (у фактичних цінах) / Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
7. Виконання Державного бюджету / Річний звіт (2007-2015) / Державна казначейська служба України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=147445>.
8. Державної казначейської служби – <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=146477>.
9. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень Закон від 01.07.2004 № 1952-IV.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1952-15/page>.
10. Порядок державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2015 № 1127 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 № 553).
11. Порядок надання інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2015 № 1127. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1127-2015-%D0%BF/page2>.